خبرها

هاشمی و مصباح یزدی در لیست جامعه روحانیت مبارز

شرق: غلامرضا مصباحی مقدم نماینده تهران و سخنگوی جامعه روحانیت مبارز گفت: لیستی انتخاباتی را تهیه می کنیم که در آن نام هاشمی رفسنجانی و مصباح یزدی گنجانده شده باشد. وی با اشاره به اینکه جامعه روحانیت مبارز و جامعه مدرسین حوزه علمیه درصدد است تا در انتخابات خبرگان رهبری به یک ائتلاف برسند به خبرنگاران پارلمانی گفت: بعید می دانم آقای مصباح یزدی به دنبال لیست جداگانه ای برای انتخابات خبرگان رهبری باشد. همچنین رضا اکرمی عضو جامعه روحانیت مبارز تهران در مورد قرار گرفتن نام هاشمی رفسنجانی در فهرست جامعتین به ایسنا اظهار داشت: آیت الله هاشمی رفسنجانی در کشور ما شخصیتی شناخته شده هستند که در مدیریت های مختلف کارنامه درخشانی را از خود نشان داده اند. وی در مورد حضور مصباح یزدی در فهرست جامعتین و مذاکرات صورت گرفته در این ارتباط نیز گفت: به نظر من در حال حاضر صحبت کردن از مصداق ها هیچ فایده و ضرورتی ندارد، جامعتین در مرحله شناسایی افراد و در حال مذاکره با آنها هستند. طبیعی است که جامعتین با توجه به معیارهایی که در نظر دارند اولویت هایی را با توجه به تجارب، سن و سلامتی افراد و میزان درجه علمی آنها برای حضور افراد در فهرست خود در نظر می گیرند.

اعتراض محمدرضا خاتمی به احضار و احکام قضایی مشارکتی ها

محمدرضا خاتمی دبیرکل جبهه مشارکت طی نامه ای به رئیس قوه قضائیه از احضار و صدور احکام قضایی علیه فعالان سیاسی از جمله دو عضو جبهه مشارکت – مزروعی و شکوری – انتقاد کرد. در بخشی از این نامه آمده: قانون، انصاف و درایت حکم می کند که در شرایط خطیر بین المللی و درحالی که دو انتخابات سراسری در پیش است، حقوق همه شهروندان از جمله منتقدان پاس داشته شود. قبلاً از دستور قاطع جناب عالی تشکر می شود.»

اطلاعیه انجمن پلی تکنیک برای جهانبگلو

ایلنا: انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه امیرکبیر با صدور بیانیه ای خواستار روشن شدن وضعیت رامین جهانبگلو شد. در بیانیه انجمن اسلامی دانشگاه امیرکبیر آمده است: این روزها اخبار نگران کننده ای مبنی بر بازداشت محقق و پژوهشگر ایرانی، رامین جهانبگلو به گوش می سد. انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر به پاس مقام استادی وی و زحمات گرانقدر ایشان در فستیوال های تابستانه پلی تکنیک که بدون هیچ چشمداشتی خود را وقف دانشجویان کرده بود، خواستار روشن شدن وضعیت وی است.

درخواست مشارکت برای روزنامه رد شد

آفتاب: «علاء الدین ظهوریان» مدیرکل مطبوعات داخلی وزارت ارشاد و دبیر هیات نظارت بر مطبوعات اعلام کرد: «درخواست حزب مشارکت برای صدور مجوز روزنامه ایرانیان از سوی این هیات رد شده است.» وی افزود: «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاونت مطبوعاتی تلاش خود را برای صدور مجوز روزنامه ایرانیان انجام دادند اما به علت شخصیت مستقل هیات نظارت بر مطبوعات اعضای این هیات با صدور مجوز روزنامه ایرانیان مخالفت کردند.»

مجمع روحانیون: رایزنی با هاشمی برای خبرگان منوط به درخواست او است

ایسنا: محمد رضوی یزدی عضو شورای مرکزی مجمع روحانیون مبارز رایزنی با هاشمی رفسنجانی درباره انتخابات خبرگان را منوط به درخواست وی از مجمع روحانیون در این زمینه دانست و در عین حال گفت: مجمع برای بستن فهرست انتخاباتی خود از کسی اجازه نمی گیرد. وی با بیان اینکه شخصی که قصد دارد نماینده یک انتخابات شود، باید نظر گروه ها را جلب کند، در عین حال درباره اینکه اگر اولین قدم از سوی هاشمی برداشته نشود، مجمع باب این موضوع را باز خواهد کرد یا خیر؟ اظهار داشت: از آنجا که هنوز دقیقاً مشخص نشده اعضای فهرست چه کسانی خواهند بود این قضیه نیز تاکنون مشخص نشده اما قطعاً این مسئله در حال بررسی است و پس از در نظر گرفتن اولویت ها فهرست نهایی ارائه می شود.

غرویان: وزنه مسن ترها در خبرگان سنگین تر باید باشد

ایلنا: محسن غرویان گفت: در انتخابات مجلس خبرگان باید از شیوخ و بزرگان بیشتر استفاده شود زیرا فلسفه وجودی مجلس خبرگان نظارت بر عملکرد رهبری بوده و این مجلس از اعتبار بیشتری برخوردار است البته جوان ترها نیز وارد صحنه خواهند شد و نظرات خود را بیان خواهند کرد اما وزنه بیشتر از آن مسن ترها خواهد بود. وی با تصریح اینکه اصولگرایان باید بیشتر از گذشته به سمت وحدت و لیست های مشترک حرکت کنند، اظهار داشت: محور اصلی در انتخابات خبرگان باید وحدت جامعه باشد و ما نباید مردم را به تشتت انداخته و با لیست های متعدد به تفرقه و چند دستگی دامن بزنیم.

آگهی مزایده نوبت دوم

شهرداری نطنز به استناد مجوز شماره ۳۲۸-۸۴/۱۰/۲۸ شورای اسلامی شهر نطنز در نظر دارد نسبت به فروش ۲ پلاک زمین مسکونی واقع در کوی گنبدباز (پشت اداره نوغان) از طریق مزایده اقدام نماید.

متقاضیان می‌توانند ضمن مراجعه به شهرداری و کسب اطلاع از سایر شرایط مزایده، پیشنهاد یا پیشنهادات خود را حداکثر تا تاریخ ۸۵/۲/۳۰ تحویل دبیرخانه شهرداری نمایند.

جمالی – شهردار نطنز

مبانی و ملزومات جبهه دموکراسی خواهی در گفت وگو با سعید حجاریان

جبهه ای برای دیده بانی آزادی

سجاد نوروزی

آنچه که می خوانید گفت وگوی نسبتاً کوتاهی است با «سعید حجاریان» عضو شورای مرکزی جبهه مشارکت در باب چگونگی فرآیند تکوین جبهه دموکراسی و حقوق بشر و ملزومات عملی این جبهه نوظهور. جبهه ای که مصطفی معین کاندیدای این حزب در مبارزات انتخاباتی خود نوید تشکیل آن را می داد و در دوران پسا انتخابات هرازچندگاهی اخباری مبنی بر برگزاری جلساتی میان حامیان معین در انتخابات ریاست جمهوری نهم، برای نضج گیری این جبهه شنیده می شود.

■■■

■آقای حجاریان با تشکر از شما، نخستین پرسش من معطوف به این امر است که تشکیل جبهه دموکراسی پاسخ به کدام نیاز جامعه ایران است؟ در واقع جبهه دموکراسی و حقوق بشر قرار است چه نیازی را از جامعه ایران برطرف کند؟

ببینید! شعارهای اصلی انقلاب ما، استقلال، آزادی و جمهوری اسلامی بود. برای وجه استقلال این شعار ما تدارک دیدیم که ضامن استقلال کشور، دولت و مجلس باشند یعنی کلیه اعمال دولت باید به تصویب مجلس برسد. منجمله عقد قراردادهای مختلف با کشورهای خارجی و تعیین مرزها و اهم اموری که مربوط به استقلال کشور می شود. ما گفتیم دولت با خارجی ها وارد مذاکره شود، اما مجلس ببیند این امر متضمن استقلال ایران هست یا نه، تا خدشه ای به استقلال کشور وارد نشود. پس برای اولین شعار ما نهادهایی برای حراست و ضمانت از آن وجود دارد. اسلام آخرین شعار ما بود. نهادهایی وجود دارند به اسم حوزه های علمیه و روحانیت که خودشان را ضامن دینداری مردم، اسلامیت نظام و مقررات نظام می دانند. الان در خبرگان رهبری و شورای نگهبان و در امور قضایی کاملاً روحانیت حضور دارند و قانوناً بر امور کنترل دارند. لذا اسلامیت هم نهادهایی ضامنش هستند. بین این دو برای جمهوری خواهی نهادی وجود ندارد. شما جایی را سراغ دارید که نهادی ضامن جمهوریت باشد؟

■می توان گفت که نهادهای نظام ایران نوعاً برخاسته از رای مردمند.

نه به این معنی. به این معنی که دیده بان جمهوریت باشد که اگر به جمهوریت توهین شد، رگ گردنش متورم شود که چرا به «جمهوریت» توهین می شود. چرا به آزادی توهین می شود. اما برای اسلام هست. برای استقلال هم هست.

جبهه دموکراسی و حقوق بشر کارش چیست؟ دموکراسی را مسامحتاً می توان گفت معادل جمهوری خواهی است. جمهوری یعنی دمو، قاطبه مردم. می توان گفت جمهوری کم و بیش معادل دموکراسی است. بعد حقوق بشر در آن چیست؟ آزادی های مختلف بشر در آن احصا شده است. مثل حق حیات، حق بیان، حق مسکن، حق تردد و سایر حقوق، اینها آزادی های مختلف است. پس می شود گفت این دو مسامحتاً به معنای جمهوری و آزادی است. ما به دنبال تشکیل نهادی بودیم که این دو نهاد پاسدار دو اصل و دو شعار مردم باشند، تا آنها هم برای خود نهاد پیدا کنند و مانند دو شعار دیگر نهادمند شوند. مثل کشورهای دیگر برخوردار از نهادهایی باشند که دیده بان اصل آزادی و جمهوری باشند. یک نهاد غیردولتی و غیردینی. البته نه به معنای ضد دینی. ممکن است دینداران هم کمک کنند و دین از اینها هم دفاع کند چون دین مخالف این دو شعار نیست. دولت هم نباید مخالف باشد. دولت هم باید از این اصول دفاع کند. تا به حال وظایف دفاع از جمهوری و آزادی از آن که بوده؟ وظیفه جانبی و فرعی دولت دینی بوده است. هیچ گاه وظیفه اصلی نبوده. مثل دولت خاتمی که وظیفه شرعی اش بود و انجام داد. بعضی از دینداران و روحانیون هم بودند که دفاع کردند. اما قصد بر آن است نهادی نضج گیرد که مستقلاً این کار را بکند. فلسفه تشکیل جبهه دموکراسی این است.

■اما در این میان پرسشی که ذهن برخی از صاحب نظران مباحث سیاسی را به خود مشغول ساخته این است که آیا ما با یک جنبش مواجه هستیم یا صرفاً یک ائتلاف سیاسی، جبهه دموکراسی را می توان صرفاً ائتلافی دانست که میان چند حزب سیاسی ایجاد شده است. آیا می توان پذیرفت که دموکراسی و حقوق بشر در ایران از راه ایجاد یک ائتلاف استحصال شوند. در صورتی که این مفاهیم ضرورتاً از جنبش های عظیم اجتماعی منتج می شوند؟

این دو شعار نه تنها برخاسته از یک جنبش، بلکه برخاسته از یک انقلاب بودند. اما فاصله ای ایجاد شده است که اکنون مجبوریم برای حمایت از شعارهای خود یک ائتلاف سیاسی ایجاد کنیم، حتی شاید روزی مجبور شویم ائتلافی را سامان ببخشیم برای حراست از استقلال کشور. آیا معنای آن، این است که استقلال برخاسته از جنبش نیست یا آزادی برخاسته از انقلاب نبوده؟ الان این ائتلاف برخاسته از شعارهای یک انقلاب است.

■یعنی ما الان آن شور انقلابی اوایل انقلاب را هنوز داریم؟

الان نه!

■بنابراین پتانسیل اجتماعی جبهه می خواهد معطوف به آن چهار میلیون رای دکتر معین باشد؟

نه، مردم همه طرفدار آزادی اند. مگر کسی هست که بگوید آزادی جزء شعارهای انقلاب نبود و خود نیز طرفدار آزادی نیست.

■ببینید آقای دکتر! در جوامع دموکراتیک، پدیده شهروندی رخ عیان کرده است.

پل ویریلیو یک جامعه شناس فرانسوی است که می گوید شهروند کسی است که حقوق مدنی civilright دارد. در جامعه ایران نمی توان گفت که حقوق مدنی وجود دارد. پس «شهروند» نداریم. بنابراین کنش سیاسی جبهه دموکراسی اگر بر پایه همان امری که شما به آن اشاره کردید باشد یعنی پاسداری از شعارهای انقلاب آیا با یک پشتیبانی اجتماعی مواجه می شود یا مثل پدیده هایی مانند تحصن نمایندگان مجلس یا بی اعتنایی عامه مردم روبه رو می شود؟ اگر فرضاً جبهه دموکراسی در یک تنگنای سیاسی قرار گیرد با حمایتی مواجه خواهد شد؟

■ببینید! نمی شود گفت که ما شهروند نداریم یا حقوق مدنی نداریم. ملت ایران دارای حقوق مدنی است. اما حقوق مدنی آن گاه گاه پایمال می شود.

ما دارای حقوق مدنی باسابقه حدوداً ۶۰، ۷۰ ساله هستیم. ما رعیت نیستیم! چون در مقابل شهروند citizenرعیت قرار می گیرد. مردم ایران رعیت نیستند، چون رعیت همراه با زمین خرید و فروش می شود. اما ما همراه زمین که خرید و فروش نمی شویم! ما حتماً حقوق مدنی داریم. اما جامعه مدنی قوی نداریم. مشکل ما این است. لذا صحبت شما را تصحیح می کنم. نباید بگوییم کلاً نداریم. باید بگوییم که بخشی رعایت نمی شود. که آن بحث دیگری است. ضمن آنکه آیا جبهه با اقبال عمومی روبه رو می شود یا نمی شود. بستگی به آن دارد که این جبهه می تواند دموکراسی را به زبان مردم ترجمه کند یا نه؟ این مفاهیم انتزاعی اند که باید به زبان توده ها ترجمه شوند و در عمل توده باید بفهمد که دموکراسی برایش فایده دارد و حقوق بشر به اجزایی تقسیم می شود که هر جزیی از آن حافظ منافع روزمره آنان است.

■پس چرا اطلاعات مربوط به فرآیند تکوین جبهه دموکراسی به صورت شفاف به اطلاع افکار عمومی نمی رسد؟

البته در دفتر سیاسی گزارش هایی از فرآیند کار به ما داده می شود و ما کم و بیش در جریان هستیم. اما من نمی دانم چرا به اطلاع مردم نمی رسد و چرا برای جبهه سخنگو تعیین نکرده اند. در ضمن توجه داشته باشید که من سخنگوی خود هستم نه سخنگوی جبهه دموکراسی! جبهه مشارکت هم سخنگوی آنها نیست. خود جبهه دموکراسی باید سخنگو تعیین کند که به مردم اطلاع رسانی شود، لابد گیرهایی وجود دارد و منتظرند گیرها حل شود و به سرازیری بیفتد تا به مردم اطلاع رسانی کنند. من خیلی اطلاع ندارم.

■آقای دکتر! من قصد ایجاد چالش ندارم و پرسشی را که هم اکنون مطرح می کنم شاید به نوعی پرسش افکار عمومی و روشنفکران باشد. از همین منظر، قطعاً تایید می کنید که اعضای جبهه مشارکت در اوایل انقلاب از اعضای سازمان های انقلابی و جزء انقلابیون جوان آن روزگار بودند.

نهضت آزادی هم یک حزب شاخص محسوب می شود با افکار مشخص و کاملاً واضح و روشن، در اوایل انقلاب، مجادلات زیاد بود و اختلاف نظرها بنیادین. تا آنجا که نهضت به طور کامل از حاکمیت کنار رفت. آیا در شرایط فعلی و در بزنگاه های سیاسی- تاریخی آن اختلاف نظرها دوباره رخ عیان نمی کند؟الان که موقع دعوا با نهضت نیست. الان وقت اشتراکات است نه موقع اختلافات! هر دو گروه به یک سری اصولی اعتقاد دارند. مگر هر دو گروه بر سر آزادی و حقوق شهروندی اشتراک نظر ندارند؟ این کافی نیست برای یک ائتلاف جدید؟

■اختلافات بر سر تفسیر قانون اساسی به کجا خواهد انجامید؟

مشکلی نمی بینم. حتی من پیشنهاد کردم که موارد صلح وارد اصول جبهه شود. مفهوم صلح می تواند در مواقع جنگ خیلی ها را زیر چتر خودش جمع کند. حتی افرادی که فکرش را هم نمی توانید بکنید. زیرا از صلح خیلی ها بهره مند می شوند و از جنگ متضرر. «صلح» برای تعیین اصول جبهه خیلی موثر است.

■از مباحث مرتبط با جبهه دموکراسی که بگذریم، می خواهم نظرتان را در باب مباحثی که در خصوص ورود غیرمجتهدین به مجلس خبرگان ایجاد شده بود جویا شوم. تحلیل شما در این باره چیست؟

من شنیدم که گفتند خلاف قانون است. شاید قانون خود خبرگان مورد نظرشان بوده است والا قانون اساسی در این باب نظر نداده است. در ثانی حتی در صورت ورود غیرمجتهدین به مجلس خبرنگان تفاوت چندانی رخ نمی دهد. می خواهد مکلا باشد یا معمم، می خواهد زن باشد یا مرد، می خواهد سید یا عام! چه فرقی می کند؟!

■شما به عنوان یک تحلیلگر فعال سیاسی، آیا چالش های اجتماعی یا سیاسی را برای دولت متصور هستید؟

کاملاً روشن است که توده گرایی در مقابل نخبه گرایی است. توده گرایی در مقابل الیتیسم است و باعث توده وار شدن جامعه می شود. شعارهای پوپولیستی از شعارهای مشخص مرتبط با اقشار خاصی است. لذا جایی برای عرض اندام شعارهای مشخص باقی نمی گذارد. تا زمانی که جامعه تقویت نشود کماکان پوپولیسم مشی کاندیداها در انتخابات مختلف چه در انتخابات ریاست جمهوری و چه مجلس خواهد بود. چالش ها همیشه وجود دارد. مطالبات اقوام و اقلیت ها کماکان باقی خواهد بود و در باب وعده هایی که دولت داده است، به قول بازاری ها موعد چک سر می رسد. مردم می گویند برس به ما! اقشاری مانند معلمان و کارگران. بالاخره باید نفت سر سفره مردم برود. تازه اگر تحریم نباشد، اگر تحریم کنند ما را که هیچ. تورم و گرانی و مشکلات دیگر وجود دارد. دولت با چالش های زیادی مواجه است.

■به عنوان آخرین سئوال، آیا امید دارید که اصلاح طلبان به قدرت بازگردند؟

اصلاحات زنده است. اصلاحات در ایران نمی میرد. مگر امیرکبیر را که در حمام فین کشتند اصلاحات هم تمام شد؟ آیا در حمام فین اصلاحات مرد؟

عکس: فرهاد کاوه شرق

رفتارهای انتخاباتی و نتایج راهبردی

تقی رحمانی

■ حزبی- بلوکی- جناحی

در رفتار های انتخاباتی، پیروزی برای جریانات طرفدار دموکراسی و ایجاد شرایط اجماع، کلی و یا نسبی است. این رفتار را می توان کنش بلوکی نامید که در نوعی اجماع در روشنفکران، جوانان و فناوران طرفدار حقوق قومیت ها و زنان و . . . به وجود می آید که در نتیجه احزاب و جریانات و نهادها را همسو می کند. کنش حزبی حرکتی است که منافع و دیدگاه گرایش خاص از جامعه را نمایندگی می کند و از توان تعیین کنندگی برخوردار نیست. جامعه ما به آن سان از قدرت حزبی نائل نیامده که احزاب تعیین کننده باشند بلکه احزاب موثر هستند. توهم حزب مشارکت در مورد کاندیدای خود در این مورد بارز است. حزب مشارکت حتی با اجماع جریانات سیاسی روشنفکری نتوانست در انتخابات نهم ریاست جمهوری به پیروزی برسد. رفتار بلوکی یا جبهه می تواند با ردیف کردن شکاف های مهم جامعه به نفع آزادی، اقشار اجتماعی را همراه یکدیگر کند و آنان را در یک خط قرار دهد. چنین اجماعی به شکل ناخواسته در سال ۱۳۷۶ رخ داد و مردم را با منافع متفاوت و نه متضاد در چارچوب طرفداری از آزادی بسیج کرد. شرایط اجماعی که ویژگی بلوکی و جبهه های گسترده را توجیه می کند از وضعیت جناحی و حزبی موثرتر است. البته ویژگی جبهه به دلیل اینکه احزاب و جریانات با اصولی معین با یکدیگر بر سر اهدافی ائتلاف می کنند از وضعیت بلوکی که اهداف معینی بدون توافق از نوع جبهه جریانات را به شکل گسترده در کنار هم قرار می دهد، بهتر است. در رفتار بلوکی جریان و جریاناتی در روند حوادث نقش اصلی را بازی می کنند و همراهی دیگر جریانات را با خود باعث می شوند اما توافقی مشخص و مسئولیت آور و حقوقی میان جریانات منعقد نمی گردد در حالی که در حرکت جبهه میان جریانات بر سر اصولی توافق صورت می گیرد و تعهد حقیقی و حقوقی میان جریانات برقرار می شود. رفتار حزبی متعلق به جوامعی است که در آن احزاب قدرتمند سازمان یافته وجود دارد و جامعه نیز با تشکلات صنفی - مدنی دارای تشکیلات است و مطالبات اقشار اجتماعی از طریق این تشکلات به احزاب و جریانات سیاسی مطرح می شود و احزاب و جریانات اقشاری از جامعه را نمایندگی می کنند. در فقدان چنین وضعیتی در جامعه ما و توانایی ناکافی جریانات سیاسی آزادیخواه طبقه متوسط، رفتار حزبی در شرایط غیردموکراتیک توان مقابله با انحصار و قدرت متمرکز را ندارد و در برابر امکانات سازمان یافته قدرتمندان توان پیشروی اصولی به سوی تحقق فضای باز را ندارد. انتخابات نهم نشان داد که رفتار حزبی در میان اصلاح طلبان حکومتی موفق نبوده، اصلاح طلبان میانه رو (کروبی) و اصلاح طلبان پیشرو (معین) نتوانستند به تنهایی آرای کافی برای ماندن در کورس رقابت به وجود آورند. باید توجه داشت که آرای طبقه متوسط به شرط داشتن اجماع در سال های آینده در جامعه ما بیشتر خواهد شد اما برای رسیدن به مرحله تعیین کنندگی راه درازی را در پیش خواهد داشت.

■ رفتارشناسی مردم و انتخابات

مردم ما توان بازی تاخیری را ندارند. امید و ناامیدی در جامعه به سرعت سایه گستر می شود. مشخص بود که مردم از خاتمی و عملکرد او ناامید شده و عدم همراهی با اصلاح طلبان قطعی بود. در چنین شرایطی جریانات سیاسی به دلیل فقدان امکان رابطه سازمان داده شده با مردم توان مجاب کردن مردم را در شرایط عادی و غیراجماعی ندارند و رفتار مردم متفاوت از خواسته جریانات سیاسی است. زمانی که تقاطع منافع مردم و جریانات سیاسی رخ دهد، همراهی مردم با جریانات سیاسی ممکن می شود. در جریان انتخابات هفتم ریاست جمهوری چنین امری رخ داد، اما در انتخابات نهم بخش مهمی از مخاطبان جریانات سیاسی وارد صحنه نشدند. خصیصه دیگر رفتار انتخاباتی در جامعه ما این است که عبور از جریانات سیاسی به سرعت صورت می گیرد، در فقدان تشکلات حزبی و صنفی و عدم وابستگی تعریف شده افراد و اقشار به جریانات سیاسی رابطه اقشار اجتماعی با جریانات سیاسی غیرمتعهد است و بی شباهت به رابطه سینما و مخاطبان آن نیست. اگر فیلم خوب باشد تشویق می شود و اگر نباشد، سالن ها از تماشاچی خالی می شود. چنین رابطه ای در وادی سیاست میان حزب و مخاطبان غیرمتعهد مطلوب نیست اما به هر حال وجود دارد. رفتارشناسی مردم ما فارغ از خواسته های صحیح از ایشان در شرایط اجماعی است. در چنین مواقعی باید آن موضعی که درست است را اتخاذ کرد یا آنچه سود و منافع برای یک جریان دارد. مسئله دیگر در مورد رفتار شناسی انتخاباتی جامعه ما عدم تعهد به نوع برخورد با انتخابات است. مردم چون سلبی رای می دهند، بعد از مدتی به دلایل ناکارآمدی جریان منتخب از وی ناامید می شوند و حمایت خود را به گردن دیگران می اندازند و مسئولیت خود را نمی پذیرند. مجموعه عواملی که این نوع رفتار را توجیه می کنند بسیار مفصل است که یکی از عوامل عمده آن فقدان وجود اصناف و احزاب فراگیر در جامعه است که امکان مهندسی شدن خواسته و مطالبات مردم را فراهم می کنند. در رفتار شناسی انتخاباتی مردم می باید به شرایط اجماعی و غیراجماعی و میزان تاثیر گذاری جریانات و چهره های موجه در هر حالت از دو شرایط مزبور توجه داشت در غیر این صورت جریانات و چهره های سیاسی در آفساید قرار می گیرند، چرا که مردم در شرایط ویژه ای همگام با احزاب و جریانات سیاسی همراهی می کنند و به هماهنگی چندان توجهی ندارند.

■ توان سنجی

مقوله مشخص شدن تعیین کننده یا تاثیر گذاری برای هر جریان در هر عمل اجتماعی بسیار مهم است و در غیر این صورت عملکرد یک جریان می تواند نتیجه نامطلوب به بار آورد. توهم تعیین کنندگی برای یک نیروی تاثیرگذار بسیار خطرناک است. حزب مشارکت نتوانست در انتخابات نهم از قدرت خود برآورد صحیح داشته باشد. مطابق تحلیل راهبردی جبهه مشارکت ایشان باید شکاف در بالا را حفظ می کردند، شکاف در بالا مستلزم داشتن کاندیدای واحد بود. اما مسائل گوناگون اعم از خصلت ها و خصیصه ها و منافع باعث شده که اصلاح طلبان داخل حکومت با یکدیگر به تفاهم نرسند. توان سنجی نادرست هر نیرو در شرایط گوناگون عواقب مبارکی در پی نخواهد داشت. تاریخ صدساله ما مملو از توان سنجی های نادرست جریانات طرفدار یا مدعی آزادیخواهی است. ارزیابی درست از شرایط طبقاتی- صنفی اقشار متوسط می تواند ما را به ارزیابی صحیح تر از توان جریانات سیاسی ملهم از آنان وادارد و در سایه این ارزیابی می توان به میزان توان خود پی برد. زمانی که مشارکت به عنوان جریان قدرتمند درون حاکمیت از طرف اقشار متوسط کاندیدا معرفی کرد در نتیجه این اقدام نهضت آزادی و ملی- مذهبی ها و محافل و جریانات لائیک و سکولار که قصد شرکت در انتخابات را داشتند در پشت نیرویی قرار گرفتند که در محاسبه توان خود دچار خطایی راهبردی شده بود. اطرافیان کاردان کروبی در انتخابات نهم با طرح یک شعار عینی و ملموس برای وی آرای قابل ملاحظه ای جمع آوری کردند اما جریان روشنفکری با هزاران شعار، آرایی کمتر از کروبی کسب کرد. توان سنجی از میزان قدرت جریان آزادیخواه مترقی در هر شرایطی چه اجماعی و چه غیراجماعی امری مهم و راهبردی است.

■ تلفیق جریان – چهره

همواره گرایشات مطلقه تمایل دارند که نقش جمع ها را تقلیل دهند تا از اختیارات فردی خود استفاده کامل ببرند، برخی تنوعات و امتیازات کار فردی غیرقابل انکار است، اما کار فردی در نهایت میدان برد مشخصی دارد که اگر در خدمت اقدام جمعی قرار نگیرد، مورد سوءاستفاده هم قرار می گیرد. در برخی از میدان ها و عرصه ها می توان کار فردی کرد اما در عرصه حرکات اجتماعی کار فردی موفق نیست. دکتر مصدق برای پیشبرد نهضت ملی، جبهه ملی را با کمک دیگران بنیانگذاری کرد. در جوامع ما به دلایل گوناگون سیاسی ـ راهبردی کار جبهه ای جوابگو است، اگر چه همیشه راهگشا نیست. به دلیل وجود چهره های مشهور که در قالب حزب گرد هم نمی آیند و به خاطر وجود جریانات محدود، تجمع جبهه ای کارساز می شود، البته این کارسازی زمانی است که وحدت راهبردی میان نیروها وجود داشته باشد. تلفیق چهره با جریان به شرطی که چهره ها را به کار جمعی نزدیک کند، امری پسندیده است. در انتخابات نهم چهره انتخاباتی اصلاح طلبان پیشرو دارای جاذبه کافی در میان مخاطبان نبود. علل این امر به عملکرد گذشته وی بازمی گشت، تیم اجرایی خاتمی در هشت سال گذشته، تیم مدیریتی موفقی نبود. اصلاح طلبان پیشرو در مقامات وزارتی و غیره در میان مردم بودند، اما نتوانستند ذهنیت مثبت از عملکرد خود در جریان به یاد بگذارند. تلفیق میان چهره یا چهره های مقبول و توانا برای هر پست و مقام در کنار جریانات موجه در مبارزات انتخاباتی رفتار صحیح در جامعه ماست که باید مورد توجه قرار بگیرد منتها با نسبت رابطه این دو یعنی چهره و جریان، باید پیشبرد منافع جمعی و تقویت عمل جمعی مقدم داشته بشود. هنوز جامعه ما بیشتر از جوامع پیشرفته به چهره های موجه اقبال نشان می دهد. می توان گفت که بهتر است رفتار جبهه ای یا بلوکی را به جای رفتار حزبی و جناحی برگزید و به رفتارشناسی مردم توجه داشت و از توان نیروهای طرفدار آزادی ارزیابی صحیح داشت و در تلفیق جریان با چهره کوشید. با لحاظ کردن این عوامل چهارگانه می توان نقش بهتری در تحولات سیاسی جامعه و اموری مانند انتخابات ایفا کرد.

طرح: فیروزه مظفری

خبرها

سمینار دموکراسی خواهان دانشگاه تهران

دموکراسی و زندگی روزمره

شرق: «سمینار دموکراسی و زندگی روزمره» از طرف انجمن اسلامی دانشجویان دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران فردا سه شنبه در تالار ابن خلدون این دانشکده برگزار می شود. برنامه این سمینار به شرح جدول ذیل است:

ساعت	سخنران	موضوع
۹/۰۰	افتتاحیه	گزارش سمینار
۹/۱۵-۱۰	حاتم قادری	ترس از درون
۱۰-۱۰/۳۰	رضا علیجانی	–
۱۰/۳۰-۱۱	ناصر فکوهی	مناسکی شدن زندگی و انفعال
۱۱-۱۱/۳۰	فاطمه صادقی	پوشش و زندگی روزمره
۱۱/۳۰-۱۲	محمدرضا تاجیک	گفتمان، قدرت و زندگی روزمره
۱۳-۱۳/۳۰	حمیدرضا جلایی پور	گرایش های اخیر دانشجویان
۱۳/۳۰-۱۴	کوثری	موسیقی و زندگی روزمره...
۱۴-۱۴/۳۰	فیاض	شعور عمومی و مردم سالاری
۱۴/۳۰-۱۵	بهشتی	مردم سالاری و زندگی روزمره
۱۵-۱۵/۳۰	سروش دباغ	قیود اخلاقی دموکراسی
۱۵/۳۰-۱۶	عباس کاظمی	لذت، معنا و زندگی روزمره
۱۶/۳۰-۱۷	تقی رحمانی	روشنفکران و زندگی روزمره
۱۷-۱۷/۳۰	موسی غنی نژاد	دموکراسی اقتصادی
۱۷/۳۰-۱۸	دکتر وحید	زندگی اجتماعی- حقوقی

خاتمی در دیدار با اعضای شورای مرکزی انجمن اسلامی دانشگاه تهران مطرح کرد

دفاع از انجمن تهران و انتقاد از دیگر انجمن های اسلامی

ایسنا: اعضای شورای مرکزی انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران و علوم پزشکی و تعدادی از دبیران تشکیلات انجمن اسلامی دانشجویان این دانشگاه با «سیدمحمد خاتمی» رئیس جمهور پیشین دیدار و گفت وگو کردند. سیدمحمد خاتمی در دیدار اعضای شورای مرکزی انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران و علوم پزشکی تهران با وی، در پاسخ به انتقادات وارده از سوی تعدادی از اعضای انجمن اسلامی گفت: «این نقدها نقدهای مشترک ما است که بعضاً در جهت تایید حرکت اصلاح طلبی و بعضی دیگر ایراد به آنها چیست باید مورد توجه قرار گیرد که کم و بیش هم در محافل اصلاحات و روشنفکری این پرسش ها و تلاش برای یافتن پاسخ آنها به چشم می خورد.» خاتمی افزود: «انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران یک جریان مستقل، معتدل و روشن است که در متن جریان دانشجویی قرار دارد. در واقع برای جلوگیری از هم پاشیدگی بستر و ریشه اصلی جریان اصیل اسلامی روشن بین، امید بسیار زیادی به این تشکل وجود دارد.» خاتمی گفت: «متاسفانه به خاطر اشتباهاتی که خودمان داشتیم جریان سازمان یافته انجمن اسلامی که در واقع تنها جریانی بود که در دانشگاه به صورت متشکل و رسمی حضور داشت که تقریباً از هم پاشید. بی تفاوتی در جامعه دانشگاهی ما زیاد است و شاید بیشتر هم شده باشد. در این حال رادیکالیسم که منسجم تر از گذشته عمل می کند، می کوشد این جایگاه را پر کند.» وی در پاسخ به دبیرسیاسی انجمن اسلامی دانشگاه تهران که گفت اصلاحات منفعل عمل کرد و سازماندهی ویژه ای نداشت، گفت: «آیا اصلاحات یک پدیده دفعی بود که مثلاً در دهه ۷۰ پیدا شد و یا اینکه قبل از آن هم حضور داشت ولی در دهه ۷۰ آشکارتر شد؟ اصلاحات متعلق به دوران اخیر است یا سابقه دارد؟ معتقدم جریان اصلاحات در ایران بیش از صد سال سابقه دارد و اصیل ترین جریان اصلاحات را روشنفکری دینی می دانم که خصوصیتش مخالفت با استبداد و استعمار بوده و از عقب ماندگی ایران در عرصه های مختلف رنج می برده است.» خاتمی سپس با بیان اینکه انقلاب اسلامی مبدأ هویت ما است، گفت: «ما در انقلاب اسلامی آزادی و جمهوری اسلامی می خواهیم و اگر از نقد قدرت و عدم تقدس قدرت های زمینی سخن می گوییم، چون معتقدیم انقلاب مورد خواست جامعه و تاریخ نیز همین را می خواست و اسلام موثر در انقلاب هم همین را می گفت و می گوید.» وی با تاکید بر اینکه باید اصلاحات را تبیین کنیم، در مورد انتخابات مجلس هفتم گفت: «معلوم بود که در این انتخابات جریانی قصد دارد از تکرار مجلس ششم جلوگیری کند. ما معتقد بودیم با کمی اعتدال می توانیم مجلس مناسبی داشته باشیم ولی جامعه به راهی رفت و جریان اصلاحات هم به راهی دیگر. دست کم در تبیین مواضع و ایجاد تفاهم در سطح گسترده موفق بودیم.» رئیس جمهور سابق کشورمان تصریح کرد: «به جناب آقای هاشمی هم در دوران اصلاحات و همین اواخر بسیار جفا شد، احیاناً نقد با تخریب اشتباه شد و حتی دلخوری ها از خیلی چیزها هم سر ایشان خالی شد.» خاتمی با تاکید بر لزوم توجه به اسلامی بودن انجمن های اسلامی گفت: «باید سعی کنیم این تفکر وارد میدان شود و فعالیت کند. ممکن است ما به درصد کمی از اهدافمان برسیم ولی کار اصلاحی یعنی اینکه آرام آرام پیش برویم.» وی با تبریک به انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران به خاطر حفظ روحیه اصلاحی خود گفت: «انجمن اسلامی دانشجویان دانشگاه تهران توانست با سیلی صورت خود را سرخ نگه دارد و بماند. این انجمن موضع خود را مشخص کرده و نه در مقابل هیاهوی سنت گرایان و خشونت گرایان تسلیم شده است بلکه حرفش را زده و نه در مقابل استحاله طلبان کوتاه آمده است. در عین حال موضعی ثابت داشته است. باید رویکرد متناسب با وضع فعلی را معین کرد و از حرکت نایستاد و به آینده امیدوار بود.» خاتمی با بیان اینکه اگر کسانی نام و اساسنامه انجمن اسلامی را